

LUPȚA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82 —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Insertiuni după învoială.
Scrisori neirancate se refuza.

Redeșteptarea Bihorului

Dr. Lucaciu ales cu majoritate de 1000 voturi!

Salve Dr. Lucaciu.

O vorbă veche zice: poporul are conducători de cari este vrednic. Vorba aceasta este mai adevărată de cât se pare. Căci conducătorul politic nu este altceva decât personificarea duhului comun al maselor pe cari le conduce. Refractate prin creerii lui ideile, ce inconștient și vag să zbat în mii de creeri, să concretizează în forma precisă a principiilor și faptelor politice.

Sentimentele ferbinți, cari clocotesc în sufletul obștei zbătându-se neputincios, află prin graiul inspirat al conducătorului interpretarea concisă.

Când cel ales dintre cei chemați grăiește către popor, atunci simte fiecare dintre ascultători: „da, aceasta am gândit-o și eu! da, aceasta am voit și eu să o spun! Gândul meu și simțul meu, dorul meu și graiul meu îl zud răsunând din glasul conducătorului.” Spre a deveni însă conducător politic în viața unui popor ori partid nu este de ajuns să dispui de o individualitate excepțională, puternică: Individualitatea conducătorului politic este produsul mediului social și al epocii în care trăiește, este cristalizarea desăvârșită a acestui mediu și a acestei epoci. — Forța conducătorului politic nu zace numai în calitățile sale superioare intelectuale, culturale, morale ori științifice, ci mai cu seamă în capacitatea sa de a ști da viață simțului și vrerilor, aspirațiilor și nisuințelor, cari zac istovite de dorul de-a fi trezite, în sferile subconștiente ale mentalității mulțimei. Prin capacitatea aceasta devine conducătorul conducător. Fiecare linte de sticlă biconvexă are calitatea să concentreze razele de lumină și de căldură. Gradul acestei însușiri este însă foarte diferit.

Ținând de-asupra prafului de pușcă o linte de aceasta, ea nu produce nici un efect ori cât vom încerca să adunăm cu ajutorul ei razele soarelui.

Dar' altă linte, tot biconvexă și tot de sticlă descătușează cu ferbințeala acelorași raze într'o clipă energia ce zace legată în praful de pușcă. Cea dintâi a produs un punct luminos, a doua o explozie. Același mineral îl găsim în natură și disolvat și cristalin, și amorf și cristalizat. În toate formele el are însușirea genuină de a produce cristale. Le și produce. Sunt rari însă cristalele perfecte, cari să exprime toate calitățile latente ale mineralului, în formă vădită desăvârșită și strălucitoare. Non datur saltus în natura.

Natura muncește încet, din evoluție în evoluție. Precum cristalul perfect să naște numai rar și între condiții deosebit de potrivite astfel și în viața popoarelor geniul politic se naște rar, căci el este resultanta procesului de cristalizare, provocat prin efectul ce-l are înrâurirea mediului social și a spiritului timpului asupra individului.

Noi, Românii am avut și avem puțini bărbați geniali

Puțini pe toate tărâmurile. Săraci am fost și suntem mai cu seamă în privința genilor politici. Ori cât ar dori orgoliul și egoismul meu național să descopere cât mai mulți bărbați geniali politici în trecutul și în prezentul nostru cumpănind cu obiectivitatea scrutătorului, sunt silit să-îmi dau seamă, că nu pot înșira decât 5 nume. Inocențiu Micu Klein, Saguna și Bărnuțiu în trecut. Dr. Vasile Lucaciu și Aurel C. Popovici în prezent. Viitorul îl personifică Aurel C. Popovici. Va sosi momentul când va putea zice și dânsul celebra vorbă a lui Mirabeau: „acuma vine timpul meu”. Va veni, căci fatalitatea necesității istorice ne mână spre acest timp, Dr. Vasile Lucaciu personifică însă trecutul nostru recent și prezentul. Ideile, cari ne frământă pe noi toți clocotesc în creerii lui geniali, simțimentele obștei românești, jalea și durerea, energia și curajul, suferințele și încrederea ei într'un viitor mai bun, ce trebuie să vină, nici un român nu e în stare să le exprime atât de minunat, ca-și Dr. Lucaciu, gură de aur.

Ce a gândit și a simțit neamul românesc asupra, a gândit și a simțit ca nimeni altul părintele Lucaciu. Ce am suferit ca neam a suferit dânsul ca fiul acestui neam, pentru că era fiul acestui neam, pentru că era conducătorul său ales. Alt om ar fi sucumbat de mult. Creerii lui geniali au răzbit să supoarte neînduplecați mii de martirii, mii de chinuri.

Viața lui e o dovadă elocventă, că prigonirile și robirea sufletească nu pot împedeca înaintarea unui neam doritor de libertate și progres.

Poți să închizi pantera ori lupul, poți să'l torturezi, să'l chinuești, — dar tot nu vei putea face miel dintr'ânsul. Nici din vultur — prumb ori din șoim — vrabie.

Un geniu ca Dr. Lucaciu e silit să tindă înainte, tot înainte și spre culmi tot mai înalte căci firea îl mână, firea mai puternică decât rezonamentele chibzuite. Pe vremea luptelor noastre parlamentare ne-a lipsit Lucaciu, cel ales între cei chemați. Acum voința poporului românesc din cercul Beiușului i-a deschis porțile parlamentului. Bravura acestui popor necăjit și persecutat, priceperea politică ce a dovedit răzbind să'l aleagă pe Dr. Lucaciu va rămânea vecinic un fapt istoric strălucitor în istoria luptelor noastre politice.

Frații români din cercul Beiușului s'au învrednicit de recunoștința întreg neamului românesc. Pe alesul lor, care de-acuma înainte poate liber să'si valideze înaltul său ingeniu să ni'l țină Dumnezeu într'u mulți ani plini de activitate rodnică.

Părinte Lucaciu! Te salutăm cu dragoste în mijlocul nostru.

Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Triumful dela Beiuș!

Bihorul s'a redeșteptat!

Colțul acesta românesc, părăsit, uitat și batjocorit pentru sărăcia lui, pentru lipsa lui de cultură; colțul acesta de lume românească despre care se dusesse vestea că e venal, că-l poți cumpăra cu bani pe seama ori cui, — s'a redeșteptat și a dat dovezi de un entuziasm fără margini, de o dragoste de neam fără hotare.

Cu ziua de 26 August se deschide o nouă pagină — luminoasă — în istoria bietului popor românesc din Bihor. Ziua aceasta marchează sfârșitul domniei minciunii și a neadăvărului, începerea domniei conștiente a adevărului și luminii!

Alegerea de azi dela Beiuș e cea dintie veste îmbucurătoare, cel dintai semn distinct al vieții nouă.

O mie cinci sute de baionete, întreg aparatul administrativ al unui comitat întins, o armată de agenți, bande îmbătate, capabile de orice atrocități, zeci de mii de coroane, pe de-o parte, — și-o însuflețire sinceră, o dragoste neprihănită — de alta.

Urlete și amenințări de-o parte, iar de altă parte un singur glas cucernic, pornid din inimă curată și adresându-se inimilor curate: Trăiască dr. Vasile Lucaciu!

Țăranii români ai Bihorului, „opinca valahă“ batjocurită, a știut să țină piept tuturor volniciilor; nu s'a lăsat înspăimântat de baionetele jandarmilor, nu s'a lăsat ademenit de banul lui Juda, ci a ascultat numai de glasul inimii sale.

Hordele sălbatece dela Târcaia, asistați de baionetele jandarmilor, și-au făcut mendrele. Ele erau stăpâne peste locul alegerii. Au săvârșit volnicii ne mai pomenite, au atacat casele oamenilor, s'au năpustit asupra alegătorilor români, dar furia lor s'a spart de zidul însuflețirii țaranului român.

Laudă li-se cuvine frunțașilor beiușeni și bihoreni, laudă li-se cuvine frunțașilor din celelalte părți, laudă deputaților români, în rândul întâiu însă deputatului Boroșineului, neobositului dr. Ioan Suci, care a fost sufletul campaniei electorale.

Salutăm cu bucurie zorile zilelor ce o să vie!

Raport prin telefon.

La orele 9.

Tabăra Românilor e în târgul de vite, care se află în partea de câtră apus a orașului. Fiindcă cercul întreg se întinde dela Beiuș spre răsărit, afară de câțiva alegători din Timiș și din Sân-Mărtin toți alegătorii noștri au să parcurgă stradele Beiușului cât sunt de lungi pentru a ajunge la localul designat lor. Prilej bun contrariilor pentruca să ne fure din voturi. Așa își vor fi făcut ei socoteala.

Tabăra Kardos - Kleinilor e în piața din centrul orașului.

Românii au început a sosi de dimineață, însuflețiți cum rar se mai poate vedea, în frumoasă ordine. **La orele 9 două mii de**

alegători Români sunt în tabăra noastră.

Alte cete mai vin încă.

În tabăra lui Kardos-Klein sunt abia atâția alegători, câți să'i numeri pe degete. Dar sunt cu atât mai mulți agenți corteși. Aceștia au stat în calea alegătorilor noștri și au izbutit să fure 2, zic doi alegători Români.

Terorismul își face orgiile cele mai des-nădăjduite. În Budureasă Tărcăienii au bătut pe un Român de l'au lăsat lat.

Cearța s'a pornit de acolo, că Tărcăienii s'au apucat să zmulgă frunzele de brad din pălăriile Românilor. Românul îndrăznise să se împotrivescă și să ia pe viteji la întrebare, ce putere au ei să despoaie pălăriile Românilor?

Terentie Popa cu doi frați ai sei din Feneriș (?) au fost deținuți și duși în lanțuri pe stradele Beiușului.

Svonurile că dl deputat Vasile Goldiș ar fi fost arestat nu sunt adevărate.

Pentru a face încurcătură Maghiarii au prezintat încă un candidat cu numele fictiv de Lukács László.

Românii au răspuns cu aceeași apucătură, prezintând și ei cu zece iscălituri candidatura unui al doilea Kardos Árpád.

Se spunea în preseară din partea oamenilor lui Kardos-Klein, că au cheltuit până acum 60,000 coroane. Bani tot mai sunt la patrioți și ei nu s'ar zgârci; dar nu se află cine să-i primească.

Votarea.

Votarea a început în ordine perfectă.

La ora 10 voturile stau:

Dr. Lucaciu 83
Kardos 46

La ora 11 voturile sunt;

Dr. Lucaciu 188
Kardos 88

La ora 12:

Dr. Lucaciu 362
Kardos 88

Mișelii infame.

Bandele atacă casele.

Dela orele 10 și jumătate ni-s'a întrerupt comunicația telefonică. „S'a stricat linia“. Telefonul nostru care funcționase până la ora aceasta fără greș, s'a stricat deodată încât n'am mai putut vorbi prin el. Am avizat numai decât direcția poștelor, ni-s'a promis că momentan va veni un mecanic să-l repare. Am așteptat două ciasuri, — înzadar. Am fost în persoană la direcție, — ni s'a răspuns evaziv.

Pe la ora 1 am reușit să vorbim cu Beiușul din altă parte. Ni-se comunică mișelii fără pereche.

Bandele îmbătate ale Tărcăienilor au atacat casa avocatului Ciordaș, au făcut pagube mari, au spart ferestrele și au rănit familia Dr-ului Ciordaș.

Raportorii ziarelor „Lupta“, „Drapelul“ și „Adevărul“ au fost atacați de aceste bande de hoți și bătuți. Aceiaș soarte o au și ceilalți gazetari cari nu vor să corteșiască pentru Kardos. Jandarmeria complice suferă

toate mișeliile aceste și refuză intervenirea. Românii sunt pe pace.

Până la această oră s'au dat următoarele voturi:

Dr. Lucaciu	428
Kardos	121

Terorizări. Dar învingem!

Telegramă. La orele 3 și jumătate voturile stau:

Dr. Lucaciu	844
Kardos	222

În comunele din provincie teroarea la culme. Nu sunt cruțate nici chiar femeile. În Telec și Cresuia femeile și-au împiedecat bărbații să-și vândă votul pentru bani. Ungurii turbați s'au năpustit asupra lor și le-au bătut încât a trebuit să le ducă la spital în Beiuș. Învingerea cu toate aceste sigură. Majoritate imensă. Ungurii și-au pierdut capul.

Minciuni oficiale.

Ziarele de seară aduc știri minciinoase. Biroul telegrafic „Magyar Tudositó“ n'are nici o știre despre volniciile Tărcăienilor, în schimb inventează zvonuri. Ci-că un Român l-a atacat pe deputatul Farkasházi în comuna Lunca și l-a lovit cu măciuca. Zice mai departe că deputatul român Dr. Șt. C. Pop și preotul Botișel ar fi ațâțat femeile din Lunca, cari nu i-au lăsat pe bărbați să meargă la alegere și să voteze pentru Kardos.

Recunosc și ziarele maghiare că Kardos n'are nici o nădejde să învingă.

Spre învingere. Orele 6 și jumătate.

Știrile despre mișelia Tărcăienilor se adevăresc. Bandele lor au năvălit asupra ferăriei dlui Chidioșanu și au atacat, cu pietri, casa dlui Ciordaș. Doamna Ciordaș a fost lovită cu o piatră în piept. Raportorul „Luptei“, dl O. Ghibu a fost atacat. Aproape să-l omoare. A intervenit miliția care a împrăștiat bandele. Nu s'au întâmplat răni.

Președintele Györi trăgănează alegerea.

Voturile stau

Dr. Lucaciu	1206
Kardos	351

Tărcăienii au voit să spargă cordonul militar pentru a intra în tabăra Românilor și a provoca vărsarea de sânge. Au fost însă respinși.

Învingerea noastră e sigură. Reserva noastră e de 1000 voturi. Kardos nu

mai dispune de cât de vre-o 300 de voturi.

Beiușul incendiat.

Telefon. Ora 9 și 30 m.

Majoritatea noastră e de 1000 voturi. Tărcăienii au aprins Beiușul. E foc mare. Până acum alegerea nu e suspendată. Dna și dl Ciordaș sunt bine, cu toate loviturile ce au îndurat.

Focul — stins. Majoritate uriașe.

Telefon, orele 11. Focul a fost stins. A fost numai o manoperă. Tărcăienii au aprins nun ai niște claie de fân și paie. In tabăra română ordine exemplară. Voturile :

Dr. Lucaciu 1754
Kardos 523

Noi însuflețiți, ei nu mai știu de turbați. Invinere gloriasă.

Nou foc.

Telefon, orele 12.

Pe la orele 11 și jumătate a izbucnit un foc nou într'o aripă a cazarmei interimale a jandarmeriei, dar a fost stâns în curând.

Din izvor oficial avem următoarea explicație a incendiului :

Președintele a declarat că nu va suspenda alegerea până nu arde casa de-asupra capului său. Garnizoana interimală e în apropierea localului unde se face votarea.

Alegerea merge înainte. Incheierea ei pe la orele două. Lucaciu are majoritate de 1300 de voturi.

Triumf!

Din grația direcției telefonului, ascunși într'o cafenea nouă, „Magyarország“, din apropierea gării centrale, așteptăm rezultatul alegerii. Din oră în oră grăbim la telefonul dela gară și cerem legătura cu Beiușul. Și filă de filă cum primim știrile, vine băiatul și le duce la tipografie.

E, în jurul nostru, o masă lungă. Reprezentanți ai tuturor păturilor sociale.

A trecut de miezul nopții. Așteptăm ultimul raport... Orele trec încet.

Două ore... Vine știrea Dr. Lucaciu proclamat ales cu majoritate de peste o mie (nu înțelegem sutele) de voturi.

B. horul s'a redeșteptat.

Fierberea.

Se apropie toamna politică. Vântul rece a și început să sufle și una după alta cad frunzele de pe copacul coaliției, una după alta se duc nădejdiile în cooperarea armonică a celor trei partide aliate.

Mai este oare o surprindere acest fapt pentru cei ce urmăresc frământările interne ale politicii noastre? Nu este, din potrivă un fenomen firesc, ca să se risipească și să spulbere ceea-ce a fost clădit pe baze subrede?

Coaliția a fost un fruct al necesității inexorabile, o alianță impusă de situația critică a momentului. Ea însă nu era expresia dorințelor alegătorilor, nici pornirea unei afinități de principii și nici măcar înțelegerea comună în vederea realizării unor idealuri înscrise în programele fiecărui partid. Sigur este însă, că încheiând alianță, fie-care partid se gândea la beneficiile ce și le poate hărăzi puterea și la atmosfera prielnică ce ș-o crează, pentru a putea munci în folosul partidului.

Și s'au așternut pe muncă. Activitatea liniștită parlamentară era mai mult un pretext pentru activitatea extraparlamentară. Fiecare din cele trei partide se organiza în provincie, fie pentru supremație în comitate, fie pentru cucerirea de aderenți. Catolici, constituționali și kossuthiști în provincie erau în continuă harță, pe când în parlament și la guvern simulau cea mai sfântă armonie posibilă.

Această muncă de subminare reciprocă nu putea să rămână multă vreme ascunsă. Și cum în vara aceasta corteșii partidelor s'au întrecut unii pe alții în goana după partizani, s'a produs și la centru o vădită nemulțumire și între corifei e pe cale izbucnirea unei crize deschise. Măhnirea e mare mai ales pentru că partidul popular, cel mai redus și mai puțin însemnat din trinitate, e din cale afară activ și se poate lăuda chiar cu succese. Și acelaș partid mai e bănuț de a întreține legături cu coreligionarii social-creștini din Austria, fapt care umple de groază pe tovarășii lor kossuthiști.

În loc de a-și îndeplini deci scurta misiune ce o are, aceea de a da țării legea electorală așteptată, iată coaliția absorbită de chestiuni de partid și îngrijată de viitorul propriu și nu de al țării. Adaugă apoi și încercările lui Kristofy de a aduna la un loc elementele radicale a țării, ține seamă și de tendințele de organizare ale naționalităților și vei vedea că astăzi dela un capăt al țării la altul, ne găsim în fierbere generală de natura organizatorică. E o îmbrâncire, o alergare și o continuă încercare de a vâna credincioșii altora, pentru a întări partidele viitoarei legislațiuni.

Starea asta de lucruri au făcut ca presa austriacă să se ocupe de „neliniștea în viața partidelor din Ungaria“ și să se adreseze la frunțașii fiecărui partid, cerând deslușiri asupra rostului nemulțumirilor ivite. Răspunsurile primite și apărute în „Die Zeit“ și „Neue Freie Presse“ probează și mai mult, că amicii de până acum au pornit a se sfâșia.

Cu precauțiune și vorbe cumpănite frunțașii partidului popular își afirmă dreptul de a lucra la consolidarea lor. Návay, unul din șefii constituționalilor, protestează în contra afirmării, că ar fi vorba de o fuziune completă între partidul lor și cel kossuthist. Iar unul care nu vrea să fie numit spune verde

cititorilor organelor vieneze că la toamnă ruptura între poporali și kossuthiști este inevitabilă.

Dacă prevederile aceste sunt juste sau nu, nu se poate ști cu exactitate. Sigur este însă că prin tonul aspru și multe contraziceri ce conțin, răspunsurile conducătorilor coaliționiști sunt oglinda fidelă a situației. Trosnește clădirea din încheieturi și căderea ei s'apropie.

Ruptura în coaliție. Un caos nemai pomenit s'a pornit în viesparul coaliției sfinte. Abzicerea prieteniei din partea poporalilor e numai începutul destrăbălării, care dela început a stăpânit în coaliție. Presa se ocupă în articole lungi cu ruptura aceasta și e nevoită să recunoască — chiar și presa oficială kossuthistă — că eșirea poporalilor va grăbi procesul de discompunere.

Poporalii se solidarizează cu toții cu expunerile deputatului Zboray, chiar și ministrul lor Zichy recunoaște că există un puternic curent anti-coaliționist în partidul său.

„Eu pornesc din punctul de vedere că misiunea la care s'a angajat coaliția trebuie îndeplinită solidar! — a declarat ministrul a latere Zichi Aladár unui redactor. — Aceasta însă nu înseamnă că membri partidului nostru n'ar avea dreptul să-și spună părerile individuale.“

Kossuth Franți a făcut și el o declarație: „Eu nu cred că aceste zvonuri sunt întemeiate. De altminteri nu vreau să mă declar și nu pot să spun decât un singur lucru: e în interesul păcii țării ca coaliția să rămână și pe mai departe solidară.“

Ziarul „Alkotmány“ anunță că încurând se va convoca o conferință a partidului și atunci se va hotări definitiv soarta coaliției.

Cu alte cuvinte, la toamnă... Toate la toamnă.

„Morning Post“ și maghiarii. În numărul său dela 19 August, marele ziar din Londra publică răspunsul lui Archibald R. Colquhoun la scrisoarea din urmă a contelei Pallavicini.

A. R. Colquhoun face analiza legii lui Darányi, arată enormele contradicții ale ei, scoate în relief dispozițiile reacționare și încheie :

„Contele Pallavicini, pe semne, așteaptă ca poporul englez să considere această lege ca un început de reforme social eși ca o dovadă a liberalismului partidului independist. Legea aceasta, însă, precum s'au putut convinge din analiza mea și cititorii englezi, merită cu drept cuvânt numirea de reacționară. Sunt convins că cititorii englezi îmi vor fi mulțumitori că le-am servit cu această analiză, mai ales că până acum au fost seduși să crează că partidul independist din Ungaria e partidul celor cari reprezintă și luptă pentru drepturile și libertățile din Ungaria. Nimic mai puțin adevărat decât aceasta.“

Impăratul Germaniei la București? Ziarele din România discută eventuaia vizită ce ar avea de gând s'o facă Impăratul Wilhelm la București. Această vizită se aduce și în legătură cu întrevederea dintre d-nul Sturdza și Bülov, cancelarul Germaniei. Probabil însă că totul nu este decât o combinație fantezistă a presei.

ROMÂNIA.

Amnistia regală.

În urma raportului dlui Toma Stelian, ministrul justiției, M. S. Regele a semnat următorul decret de amnistie a faptelor de atentat la liniștea statului, săvârșite în timpul răscoalelor țărănești de astă primăvară.

CAROL I

Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională

Rege al României

La toți de față și viitori sănătate.

Văzând referatul ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul justiției cu No. 12593;

În puterea art. 92 din Constituțiune,

Am decretat și decretăm:

Art. I.— Amnistiam faptele de atentat la liniștea statului săvârșite cu ocaziunea răscoalelor țărănești din primăvara acestui an; precum și cele provocate la atentat.

Art. II.— Se exceptează:

a) atentatele cu omoruri;

b) faptele săvârșite de primari, ajutori de primari, învățători, preoți și șefi de garnizonă.

Art. III.— Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul justiției este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş la 9 August 1907.

(ss) Carol.

Ministrul justiției,

(ss) T. Stelian.

Raportul dlui ministru al justiției.

Iată și textul raportului:

Sire,

Pentru faptele săvârșite cu ocaziunea răscoalelor țărănești din primăvara trecută, au fost reținuți și dați judecăței 7807 inși, și anume:

7640 pentru destrucțiuni, devastațiuni și jefuiri, fapte cari, după scopul și împrejurările în cari au fost săvârșite, constituiesc atentate în contra liniștei Statului și deci au caracter politic.

164 acuzați de devastațiuni, jefuiri și omoruri, 3 acuzați de a fi provocot atentatele în contra liniștei Statului.

Dintre ei, 1153 au fost judecați până acum, fiind 1066 achitați, iar 78 condamnați, unii la pedepse foarte ușoare, alții la pedeapsa cea mai grea, la muncă silnică pe viață.

Cei nejudecați încă, în număr de 6653, sunt: 1932 arestați, 4682 lăsați liberi până la judecată, și 49 dispăruți.

Printre cei nejudecați se găsesc: 14 primari, 18 învățători, 9 preoți și 16 șefi de garnizonă.

Marea deosebire între hotărârile justiției cu tot caracterul comun al răscoalelor, deși se explică, atât prin calificarea juridică diferită a faptelor, cât și prin modul de a judeca al juraților și prin curentele de opinii, ce s'au format în multe localități și la cari au contribuit chiar unii din proprietarii devastați, ar putea fi considerată cu o nedreptate, ceea ce ar fi de natură să întârzie liniștea spiritelor.

Pe de altă parte, prelungirea inevitabilă a timpului în care ar trebui să se judece numeroșii acuzați, ar întreprinde vrajba între locuitorii săteni, și proprietari sau arendași.

În vedere că ordinea e restabilită pretutindeni, și dorința tuturor e ca ea să devie

trainică și desăvârșită, ceea ce nu se poate dobândi decât prin liniștea spiritelor, la care desigur va contribui mult și uitarea trecutului.

Și fiindcă magistrații însărcinați cu instruirea și judecarea acestor afaceri ne raportează căința celor răsculați, cari își dau acum seamă de rătăcirea lor, iar familiile nenorocite ale numeroșilor arestați implorând dela Majestatea Voastră iertarea acelor rătăcirii.

Iată pentru ce, Sire, cunoscând atât înalta înțelepciune și patriotica hotărâre cu care Majestatea Voastră V'ați îngrijit întotdeauna de a face să domnească ordinea în Stat, cât și generozitatea cu care ați iertat celor greșiți, ori de câte ori interesul public a cerut-o, iau libertatea de a Vă ruga să uzați și de astă dată de prerogativa amnistierei faptelor săvârșite cu ocaziunea răscoalelor din primăvara trecută, fie judecate fie nejudicate încă.

Ca urmare firească a acestei amnistieri, se va amnistia și fapta de provocare imputată celor dați în judecată ca autori morali ai atentatelor la siguranța Statului.

Socotesc însă, Sire, că trebuiesc exceptate, pe deoparte, atentatele cu omoruri, cari n'au nici o scuză, și deci nu trebuiesc uitate; și pe de altă parte, faptele săvârșite de primari, învățători, preoți și șefi de garnizone, întru cât aceștia nu pot fi considerați ca rătăciți.

Dacă Majestatea Voastră incuviințază rugămintea mea, O roș respectuos să semneze alăturatul decret.

Sunt cu cel mai profund respect Sire,
al Majestăței Voastre prea supus și
plecat servitor

Ministrul justiției,

Toma Stelian.

Știri din București.

Correspondența noastră.

— Liberarea țărănilor răsculați. — Conflictul între Austriaci și maghiarii. — Maghiarii din București. — Pregătiri pentru toamnă. —

Vestea că Suveranul a dat amnistie generală sutelor de țărani, întemnițați pentru mișcările revoluționare din Martie, a produs o bucurie generală în societatea bucureșteană. Aceasta, pentru că ori care ar fi fost vina celor închiși, simpatiile tuturor era pe partea lor și opinia publică îi iertase de mult. A venit totuș ca o surprindere, deoarece-ce instrucția nu era complectă, mai erau în curs o grămadă de procese, a căror pertractare se aștepta pentru toamnă.

Ziarele povestesc frumoase amănunte despre veselia ce cuprinsese pe țărani, când au văzut lumina zilei. S'au îmbrățișat și s'au sărutat; unii au căzut în genunchi rugându-se către cel de Sus. Prietenii, familii, și curioși au eșit pe stradă și au făcut ovații celor redați libertății.

Pintre cei scăpați din temnița din Giurgiu, este și dl Kogălniceanu, în jurul căruia s'a făcut atâta zgomot în presă, încât astăzi apare ca un om cunoscut de toți Români. Dl Kogălniceanu însă nu este o forță, nici politică nici socială, care să fi aspirat vreodată la un renume. E un iubitor al țărânilor, are scrieri economice dar foarte modeste și toată cugetarea d-sale e ștearsă ca la orice mediocritate. Cel mult vre-o greșală în agitare

ideilor de țărănism să-l fi putut arăta cuiva de primejdios păcii interne.

Liberarea deținuților va contribui desigur la liniștea spiritelor și va lua din mâna presei de opoziție o bună armă împotriva guvernului.

Despre conflictul ivit la serbarea austro-ungară din zilele trecute ați dat câteva amănunte. Era să fie o zi de frăție în care Austriacii, împreună cu Ungurii din București, aveau să rostească rugăciuni și să cânte imnuri pentru sănătatea Impăratului-rege Francisc Iosif. Și serbarea a început așa, că la un moment dat, când în biserica germană a început să se cânte obicinuitul imn al Habsburgilor ei — Ungurii — au eșit demonstrativ din biserică, cu steagul lor tricolor în frunte. Dar seara s'au întâlnit iarăș cu toții, la banchet.

Ceea-ce s'a scris, că reprezentatul Austriei, ambasadorul Prinț de Schoenburg ar fi vorbit numai pentru M. Sa Francisc Iosif ca împărat și nu și ca rege al Ungariei este înexact. Ambasadorul ș'a făcut datoria și a pomenit și pe „regele apostolic.“ Conflictul s'a iscat numai când Ungurii au început să cânte „Isten áldd meg a Magyar“ — care nu e de loc un cântec dinastic — și pe care Schoenburg și ceilalți diplomați de față nici nu-l putea să-l aplaude, dar mai puțin putea să-l asculte în picioare.

Comedia a fost gata. Ungurii au început să vocifereze, să amenințe și să părăsească localul în mod sgomotos, pe când austriacii ș'au continuat masa în toată liniștea.

Ar fi o greșală să credem că acest conflict ar putea să aibă vre-o urmare. S'ar putea întâmpla cel mult, ca la viitoarele serbări austriacii să nu mai admită pe frații lor gălăgioși. Pentru cele întâmplate toată lumea condamnă pe conducătorii coloniei maghiare, pentru lipsa lor de tact social și lipsa de respect pentru inșiși. Explicarea zgomotului însemnat este însă ușoară. Colonia maghiară din București este foarte redusă sub raportul culturii. Ea se compune din tot felul de meșteșugari, coafori, cismari și croitori și indeosebi birjari. Conduși de un preot foarte simplu, acești meșteșugari de unde era să învețe cum să se poarte față de un Prinț Schoenburg și de alte persoane din elita germană care se află în capitală!

Se apropie toamna politică și pentru București. Miniștri se întorc din străinătate. Dnii Sturdza și Morșun sunt cei dintâi cari ș'au reluat ocupațiile. Poate nici odată nu s'a așteptat cu mai multă nerăbdare deschiderea parlamentului român ca în toamna aceasta.

Coresp.

Res Caransebesienses.

— D-l Burdia, grănițerii și comunitatea de avere. —

Dl consilier de curte, deputat dietal și președinte al comunității de avere a grănițerii din fostul confiniu militar romano-banatic Nr. 13, — Constantin Burdia a învrednicit lumea românească să stea cu ea de vorbă. În numărul 167 al ziarului nostru am publicat o scrisoare deschisă adresată Domniei-Sale în calitate de președinte al acestor comunități de avere. La această scrisoare răspunde dl consilier aulic în cele următoare.

Dl Burdia a ținut însă să adreseze și grănițerii „săi“ o scrisoare deschisă — ti-

părită în broșură — pentru a le „desluși niște învinuiri răutăcioase ce i s'au adus lui și lor (grănițerilor) din partea unor oameni cari n'au nici în clin, nici în mână cu fosta graniță și al căror scop vădit e numai a băga vrajbă, a sămăna neînțelegere, ceea ce însă nu le va reuși...“ Polemizează apoi cu ziarul nostru „Lupta“ și „Tribuna“ și promite la sfârșit că despre „situația generală a țării le va împărtași cu grai viu“.

Dăm de-ocamdată răspunsul Ilustrității Sale. Cu broșura în chestiune ne vom ocupa pe urmă. Insemnăm și până atunci: broșura e tipărită în tipografia „Patria“ din Budapesta, e scrisă de dl dr. Petru Ionescu și numai iscălitura e a dlui Burdia.

Iată scrisoarea ce ne-o adresează domnul Burdia:

Onorată Redacțiune,

În numărul 167/1907 al ziarului „Lupta“ un corespondent anonim, pe baza informațiilor, ce le-a primit la Băile Erculane, într-o epistolă deschisă adresată mie ca președinte al comunității de avere din Caransebeș, cere deslușiri asupra unor abuzuri și malverzațiuni, ce s'ar fi înrădăcinat în administrațiunea acestei instituțiuni.

Deși din principiu nu-mi place să ripotez la cei-ce luptă cu masca pe față, pentru că indivizilor de felul acesta le este de regulă rușine de ceea ce scornesc și scriu, totuși, fiind vorba de averea comună a foștilor grănițeri, dator sunt, mai cu seamă pentru liniștirea posesorilor, să dau de-lușirile de lipsă.

Gravaminele corespondentului anonim, „un grănițer cu vot“, le cuprind în următoarele 3 puncte:

1. Se afirmă că firmei I. Eissler și frații, care pentru malversațiuni a fost pedepsită cu suma de 40.000 respective 85.000 cor., i-s'a dat brevet ca să exploateze nelimitat și singur pădurile Comunității de avere;

2. Se învinovățesc amplexii Comunității de avere, că primesc dela numita firmă cadouri, din cari unii și-au făcut deja avere considerabilă;

3. Să afirmă în fine că pădurile se vând ovreilor și nu Românilor.

Să lămuresc dreptul nelimitat și de singur stăpân al firmei Eissler din Viena asupra pădurilor Comunității de avere.

În înțelesul legii silvanale tăierea lemnului se face pe baza planurilor de exploatare întărite de forurile competente, deci exploatarea numai în acolo se poate face, unde permit planurile de exploatare aprobate. Ori ce abatere se pedepsește cu sume enorme. Abateri dela planul de exploatare întărite nu s'au făcut.

Firma I. Eissler stă în legături contractuale de cumpărare aproape dela crearea Comunității de avere, așa dară dintr'un timp, când pe lângă toate publicațiunile în jurnalele cele mai cetite a pădurilor ajunse la vânzare, alți cumpărători nu se aflau. Mai observ și aceea, că stând Comunitatea de avere sub controla statului, contractele de cumpărare și vânzare a complexelor de păduri mai mari numai după ce au fost aprobate de către adunarea generală a reprezentanților Comunității de avere, de adunarea municipală și de ministru de interne și de agricultură sunt valabile.

În timpul mai nou s'a prezentat la licitațiunea pădurilor ajunse la vânzare o mulțime de reflectanți și în faptă s'a întâmplat, că ofertele firmei numite au fost inferioare altor oferenți, deci nu cu dânsa ci cu alții s'au legat contracte de cumpărare și vânzare.

În tăieturile de estensiune mai mică se vând produsele silvanale după metrul cubic, având percipientii să plătească de fiecare metru cubic taxele normate de adunarea generală a reprezentanților și întărite de forurile competente. În chipul acesta Comunitatea de avere nu numai că-și valorează mai bine produsele sale, ci dă chiar împă-

duriților ocaziune să cumpere și să vândă cu câștig. Dar durere nu ai noștri, ci firma Eissler este percipientul cel mai de căpetenie.

Fiind vânzarea în detail cu metrul cubic cea mai favorabilă, constat ca numita firmă plătește mai bine produsele cumpărate.

Deci este o scornitură tendențioasă afirmațiunea, că firma Eissler a obținut dela directorul silvanal brevet ca să exploateze nelimitat și singur pădurile Comunității de avere și este maliție a pune în sarcina directorului silvanal Alexandru Balaș vânzarea aceasta, că deși dânsul de regulă face propunerile referitoare la vânzarea pădurilor, pe care *comitetul* le aprobă sau le respinge, cumpărările lui Eissler nu lui, ci magistrului silvanal Alexandru Diaconovich au fost încredințate.

Este adevărat și lucru prea bine cunoscut, că la anul 1898 s'a comis prin oamenii firmei Eissler malverzațiune în ținutul numit „Săracova mare“ aparținătoriu foresteriei Orșova.

Pe baza arățărilor intrate dela foresteriile Orșova și Bozoviciu, apoi a lui Nicolae Pătruț și consoții din Rudăria, oficiul de economie raportează la 12 Aprilie 1898 comitetului, că s'au comis prevăricațiuni folosindu-se oamenii firmei la marcarea lemnului de ciocane false. Numai decât s'a esmis șeful oficiului de economie în fața locului pen ru de a se convinge despre starea faptică a lucrului și întru cât s'ar adevăra știrea despre marcarea lemnului cu ciocane false, să intervină la investigare membrul din comitet, prea onoratul Domn protoprezbiter Mihail Popoviciu.

(Sfârșitul va urma).

Cronica externă.

Cambon la Bülow.

După cum am anunțat în numărul trecut, ambasadorul francez la Berlin, Cambon, a plecat la Norderney, unde a sosit Sâmbătă pentru a face o vizită cancelarului principele Bülow. Asupra acestei vizite ziarul „Süddeutsche Reichskorrespondenz“ scrie între altele următoarele: Nu trebuie să credem că la Norderney se ve întâmpla alta decât cele întâmplate la Swine münde, Wilhelmshöhe, Ischl și Marienbad.

Nota fundamentală comună tuturor întrevederilor acestora o constituie armonia dintre raporturile marilor puteri cu privire la chestia marocană. Este părerea generală și uniformă că măsurile luate de Franța și Germania nu servesc scopul de a anexa Marocul, ci din contra prin aceste măsuri se pune capăt situației din porturile marocane și se execută reformele polițiale dovedite deja de mult ca inomisibile. Toate guvernele interesate au observat față de această procedură o atitudine loială și chiar Germania este care mai mult a observat această atitudine. Cambon în conferența sa cu principele Bülow va avea să afle în privința asta noi asigurări dela cancelarul german.

Situația în Maroc.

Din Tanger se anunță cu datul de ieri următoarele:

Triburile au primit ordin ca în timp de două săptămâni să se adune în jurul orașului Marakes. Indigenii cred, că acolo se va proclama războiul sfânt împotriva Europeanilor.

Proclamarea lui Malei Hapid de sultan, s'a vestit în întreg Marocul. Noul sultan, după cum se anunță, a început s'a opus acestei proclamări, după ce însă a fost amenințat cu moarte, a cedat și s'a supus voinței fanaticilor. Se ia cu siguranță că noul sultan, nu este dușman al fratelui său, legitimul sultan. Se afirmă că sultanul Abdul Aziz va fi somat să renunțe la tron, pentru a face loc fratelui său.

Guvernul spaniol a hotărât că din incidentul proclamării lui Mulei Hafid întru sultan să adreseze în plin acord cu guver-

nul francez marilor puteri o notă, în care să facă atente guvernele europene că prin evenimentele din Maroc provocate de marocani, acordul dela Algeziras a fost violat.

Tittoni la Ischl.

Duminecă la 10 ore 50 min. a. m. ministrul de externe Tittoni a sosit la Ischl cu automobilul, însoțit fiind în excursiunea aceasta de ministrul de externe Aehrenthal, ambasadorii Bollari (italian la Viena) și br. Gagern (austriac la Roma).

Scurt după aceea a fost primit în audiență la Majestatea Sa, unde a stat trei sferturi de cias.

Când Tittoni a intrat în cabinetul de lucru al regelui, Majestatea Sa s'a ridicat de pe scaun și a mers până la ușă să întimpe pe oaspele său. Apoi au luat loc lângă masa de scris a Majestății Sale unde au vorbit timp de 45 minute.

Având audiența aceasta caracter intim, asupra convorbirei lui Tittoni cu Majestatea Sa nu s'a dat nici un comunicat. Ziarștilor, cari voiau să afle detalii asupra audienței, Tittoni le-a declarat, că nu poate divulga nimica.

Se zvonește că în audiență s'ar fi adus vorba asupra manifestațiunilor anticlericale din Italia și că eventual un membru al dinastiei va face regelui Victor Emanuel o vizită la Roma.

FRANZ JOSEF Apă purgativă
probată ani de zile cu cel mai
bun rezultat.

ȘTIRILE ZILEI.

Luni, 26 August.

— Alegerea dela Beiuș. Redacția noastră din zori de zi a fost asaltată din toate părțile cu întrebări privitoare la mersul alegerii dela Beiuș.

„Cum stăm la Beiuș?“. Răspunsurile noastre — date pe baza știrilor telefonice — au stârnit pretutindeni cea mai mare bucurie.

Nici odată până acum nu s'a manifestat o interesare atât de vie pentru o alegere ca și pentru alegerea părintelui Lucaciu.

Cititorii noștri — suntem convinși — ne vor fi mulțumitori dându-le în numărul ce apare în zina alegerii, atât rezultatul strălucit cât și mersul alegerii.

Trăiască dr. Vasile Lucaciu!

— Ai lor să fie. Iosif Câmpian senior de fel din Sighișoara, domiciliat tot acolo, și-a maghiarizat numele său și al familiei sale în Mezei.

— Un preot care nu păstrează și nu cinstește dreptul bisericii sale. Dăm loc următoarei corespondențe care vorbește atât de elocvent, încât nu mai are lipsă de comentariu ci numai de atențiunea și energia autorităților superioare bisericesti:

În zilele acestea primesc o scrisoare oficioasă pe plicul căreia stă tipărită adresa: 1907 évi. A Szászvárosi Gör.-Kath. Esperesi Hivataltól. — szám. Tisztelendő Gör.-Kath. Plébánia Hivatalnak. N. Hivatalból — Egyházi ügyben. Portomentes., iar pe dosul plicului sigilul cu inscripțiunea: A Kudsiri kerület Gör.-Kath. Esperesi Hivatal. Szászváros — fără an.

La prima vedere — după exterior judecând — am cugețat, că va fi vorba de un district protopopesc gr.-cat. maghiar — desfăcând însă plicul, spre cea mai mare a mea surprindere, văd și citesc scrisoarea oficioasă a parochului din Orăștie, Dr. Valeriu Frențiu, care de bună seamă va fi și șeful districtului protopopesc Cudjir, la care scrisoarea e alăturată lista de colectă pentru edificarea bisericii gr.-cat. rom. din Orăștie.

(„Gaz. Tr.“)

— **Ardelean — prefect în România.** Din București ni-se scrie: „Intre Români noștri din București și alte părți a făcut foarte bună impresie numirea compatriotului nostru Nicolae Brânzău, profesor la Pitești, de prefect al județului Argeș.

Di Brânzău e cunoscut ca un Ardelean muncitor, modest și cu serioase pregătiri culturale. Este absolvent al teologiei din Blaj și licențiat în drept și litere al universității din București. Un vechiu și sincer membru al Ligei culturale, naționalist înfocat, care a muncit pe vremuri cu inimă și pricepere pentru Românii de peste munți. Fiu de sătean, aduce în serviciul județului Argeș o dragoste nefățărită față de clasa țărănească.

E primul ardelean prefect în România și de aceea ne bucurăm și felicităm guvernul care i-a încredințat acest post, pe care suntem siguri că-l va îndeplini cu cinste“.

— **Necrolog.** Gavril Hossu, preot gr-cat. în Fodora-română, a răposat la 24 August n., în vârstă de 56 ani. În mormântarea lui a avut loc în cimitirul gr-cat. din Fodora-română, la 26 August.

Odihniască în pace!

— **Greșeli de tipar.** În articolul „Din dieceza lui Szabó János“, publicat în numărul 169 al ziarului nostru s'au strecurat următoarele greșeli de tipar:

În coloana primă, alineatul penultim, ordul al 4-lea dedesupt este a se întregi: străbătuții de principiile religioase — morale, de datorințele față de neam, limbă și patrie...

În coloana ultimă, ordul penultim a rămas afară negațiunea a doua „nu“, fiind a se ceti: nu poate să nu formeze etc...

— **Informațiune literară.** În curând va apare în editura „Biblioteca pentru toți“ întâiul volum: *Poezii* (meditații, elegii, epistole, satire și fabule) din operele complete ale lui Gligorie M. Alexandrescu cu adnotări și cu o culegere asupra vieții și operei poetului de Em. Gârleanu.

— „**Luceafărul**“ Nr. 15, a apărut cu următorul sumar:

Oct. C. Tăslăuanu: † Nicolae Ion Grigorescu. I. U. Soricu: Dor (poezie). I. Agârbiceanu: Doi bătrâni. A. Seca: Departe (poezie). Dr. Alex. Bogdan: Limba literară și limba populară; M. Cunțan: Doină (poezie). G. C. Ionescu: Boierul (nuvelă). I. Borcia: Ifigenia în Taurida de Goethe. Cronică: În mormântarea lui Grigorescu. — Cum cinstesc alții și cum știm noi cinsti memoria bărbaților mari ai neamului. — Răspunderea celor ce scriu față de publicul cetitor. Știri. — Bibliografie. — Ilustrațiuni: N. Grigorescu. Casa pictorului. O dimineață de vară. Car cu merinde. Cărciuma la drum. Red. și adm. Sibiu. Preful pe un an 12 coroane. Ediție de lux 20 cor. Pentru România 16 cor. — Ed. de lux 25 cor.

— **Desp. Bocșa al Asociației** își va ține adunarea generală în comuna Călnic, în ziua de 8 Septembrie n., la orele 11 a. m.

— **Studenți osândiți la moarte.** Tribunalul din Stockholm a condamnat la moarte pe doi studenți germani, cari au asasinat și jefuit pe un factor poștal.

— **Conjurați ruși în fața legii.** La 20 c. s'a început desbaterea procesului alor 20 de conjurați ruși, cari urziseră planul de a săvârși un atentat împotriva țarului. Ei au convenit să omoare pe țar ori cu bombă, ori cu pumnalul la Țarskoie-Selo. Dacă atentatul n'ar fi reușit în parc, după cum concepușeră ei mai înainte, atunci o nouă încercare avea să se facă în cabinetul de lucru al țarului. Din întâmplare acest atentat nici n'a fost pus bine la cale, când s'a descoperit, iar urzitorii au ajuns în temniță. Pentru acest proces toate păturile societății rusești arată deosebit interes.

— **Un câne celebru.** Ani de-arândul a îndeplinit un câne, căruia lumea îi zicea Jack Waterloo, în gara Waterloo din Londra funcția de cassier. Grea și responsabilă funcție a avut Jack Waterloo, căci banii pe cari

îi aduna el dela pasageri, erau ai orfanilor și văduvelor împiegașilor de tren. Om mai de încredere ca și cânele Jack Waterloo pentru acest post important nici nu se putea găsi. A și fost credincios până acuma, când a fost pensionat în urma bătrânețelor sale, n'a defraudat nici un shilling.

Ziua întreagă ținea caseta cu bani în gură și aștepta ca trecătorii să-i arunce câte ceva pe seama văduvelor și orfanilor. Și Englezul, închis, și avar dela fire, se îndura și arunca din prisosul său și lui Jack în casetă așa că nu trecea zi în care să nu fi adunat câte 4—10 sterline. A și fost remunerat pentru osteneala sa credinciosul Jack, căci după fiecare 2000 sterline primea câte o medalie de bronz.

Zece premii de acestea a avut Jack, când s'a retras în viața privată.

Societatea va îndeplini postul prin un alt câne căci n'are încredere în o ființă omenească.

— **O nouă catastrofă de tren.** Sâmbătă noapte în Franța s'a întâmplat un nou accident de tren. Trenul expres, care seara la 10 ore a plecat din gara Bordeaux, s'a ciocnit lângă stația liniei ferate Coutras în departamentul Gironde cu un tren de mărfuri. Zece vagoane ale trenului de povară s'au făcut ruină, iar trei ale trenului expres s'au stricat rău. Cele două locomotive au intrat în sensul strict al cuvântului unul într'altul, derailând amândouă. Linia ferată a fost stricată la o distanță de 300 metri. Accidentul acesta a secerat 35 de jertle 10 morți și 25 grav răniți.

— **Moartea unui literat maghiar.** Prof. univ. dela universitatea din loc, Bodnár Zsigmond, care dela habilitarea sa până acum tot numai pe docent privat a fost, a încetat Sâmbătă din viață în etate de 68 de ani. Desvoltase o frumoasă activitate literară, iar cu scrierea sa „Legea progresului intelectual“ și-a întemeiat un bun renume de filosof. Cât a trăit, numai cu chestii literare și filosofice s'a ocupat, iar curentul șovinist l'a lăsat neatins. Din contră de multe ori spunea verde 'n față conaționalilor săi unguri, ce-i zăcea la inimă. Pentru ideile sale originale și sinceritatea ce-l caracteriza în scris și în cuvânt, nu era tocmai binevăzut la toți Ungurii.

— **Dragostea unei contese de 16 ani.** Fica de 16 ani a contelui Pongrácz Gyula, mare proprietar de pământ în Neutra, s'a îndrăgostit de un băiat de țaran, cu care săptămâna trecută a fugit. Tânărul era muncitor aplicat la conte și astfel s'a întâmplat că tinerii au făcut cunoștință. După vre-o 24 de ceasuri dela dispariție, ei s'au întors napoi, dar nu la castelul contelui, ci la coliba sărăcăcioasă a părinților tânărului. Fratele contelui abatele conte Pongrácz Rezső a încercat în zadar să înduplece pe nepoată-sa să părăsească pe tânăr și să se întoarcă la casa părintească, căci ea persistă cu încăpățănare pe lângă hotărârea ei.

— **Divorțul în Prusia.** De câțiva ani în Prusia numărul divorțurilor crește simțitor. Statistisches Jahrbuch für den preussischen Staat servește cu date positive în privința asta. În 1901 erau 4.677 cazuri de divorț; în 1902, 5.278; în 1903, 5.981; în 1904, 6.507; 1905, 6.865.

Deci în 4 ani cifra divorțurilor a crescut cu 2.181, adică într'o proporțiune de 40,5 la sută.

În Prusia, divorțul e mai des în oraș ca la țară.

Iată acum procentul divorțurilor după confesiune:

77,8 la sută la protestanți; 20,1 la sută la catolici; 1,8 la sută la evrei; 0,2 la sută la celelalte confesiuni.

Causele divorțului se grupează astfel:

49,5 la sută adultere (39,9 la sută numai în Berlin); 34,9 la sută călcări de drepturi prevăzute în art. 1658 din codul civil; 12,9 la sută părăsiri; 2,2 la sută alienații mintale. Numărul relativ mic la catolici se explică prin faptul că ei sunt în imposibili-

tatea de a obține dela biserica lor alta de cât dreptul la despărțirea de corp și de bunuri.

— **Cele zece porunci ale igienei.** Dăm aci pe seama celor-ce poartă grija cât de cât de igienă, următoarele zece porunci ale igienei: 1. Scoală-te de dimineață și culcă-te de vreme și muncește toată ziua; 2. Apa și pâinea să fie alimentele tale esențiale, și ca să te porți bine, caută aerul curat și lumina soarelui; 3. Cumpătarea și măsura constituie cel mai bun elixir de long vitate; 4. Fi curat în toate privințele; 5. Somnul moderat odihnește și întărește: somnul prelungit moleşește și slăbește; 6. Haina cea mai bună e aceea care lasă libertatea mișcărilor și este destul de caldă spre a proteja în contra schimbărilor temperaturii; 7. Casa să fie spațioasă, curată și luminată; 8. Distracțiile și recreațiile desfată și fortifică spiritul; abuzul lor conduce la risipă și risipa e calea vițliului; 9. Veselia să face să iubești viața și iubirea vieții e ca jumătate din sănătate. Din contră tristețea și desnădejdea grăbește epoca bătrâneții; 10. Acel-ce lucrează mai mult cu capul să nu neglijeze corpul său, și acel ce lucrează cu corpul, să nu uite că posedă și un spirit, pe care e dator a-l cultiva să caute să-și lărgească cât mai mult ideile. („Meser. rom.“)

— **Dela gimnaziul din Beiuș.** Din cauza manevrelor examenele corectorii și înscrierile la gimnaz și la școala civilă gr. cat. de fete din Beiuș se vor începe numai la 19 Septembrie n. Aviz părinților. Direcțiunea.

— **Un atentat în effigie.** Din Agram se telegrafează că la 24 c. s'a săvârșit un atentat împotriva tabloului fostului ban al Croației, conte Khuen-Héderváry. Cineva a tăiat din tablou câteva bucăți cât palma de mari, așa că abia se poate cunoaște ceva din ceea-ce înfățișează tabloul. Tabloul era pictat de primul pictor croat, Vukovatz.

— **Crima de a Dános.** Judele de instrucție a anunțat țiganilor arestați că toți sunt puși în arest preventiv. Referitor la ciarda, unde țiganii au comis omorul, zărele ungurești scriu, că a fost cumpărată de un Român din Sibiu.

— **O reformă în biserica romano-catolică.** Timpul modern, împotriva dintelui căruia nu poate rezista nici o instituție învechită și dușmană progresului, a încolțit rău și instituția papismului și dimpreună cu aceasta și conservatismul cerbicos al bisericii catolice.

În zadar, vârtoarea în care este răpită omenimea nu cruță nici duhul de fier, cu care s'a îngrădit ca și cu niște gratii impenetrabile. Biserica Romei, dovedind că nici opera papilor nu este vecinică; și ea este supusă schimbărilor și legii mutabilității.

Numai cât spargerea aceasta se face pas de pas, pentru că se recere timp spre a desrobi conștiința ferecată și sufletele încătușate.

Organul oficial al vaticanului „Osservatore Romano“ publică un decret prin care se desființează un șir întreg de hotărâri ale consiliului tridentin cu privire la formalitățile de până aci ale l'godnei și cununiei. Noile hotărâri se vor pune în practică cu începere dela Paști anul viitor.

— **Aviz!** Se aduce la cunoștința Onorabilului public interesat, că ridicându-se în piața Aradului în timpul din urmă prețurile tuturor articlilor de menaj, Consistcrul s'a simțit necesitat a urca dela 400 coroane, la 500 coroane taxele de întreținere a elevilor școlii noastre civile de fete, din loc, pentru anul școlar 1907-8. Această urcare e necesară, cu atât mai vârtos, cu cât Consistorul nu are buget pentru provederea deficitului provenit din scumpetea dominantă.

Totodată se aduce la cunoștința Onorabilului Public, că înscrierile la școala de sub întrebare se vor face în zilele de 13/26—18/31 August a. c.

Arad, din ședința conzistorială ținută la 9/22 August 1907.

Consistorul eparhial rom. ort.
din Arad.

— **Păruială patriotică în Beiuș.** Sunt groaznic de agitați patrioții noștri la Beiuș. Nu văd lumea cu ochii lor împăiangeniți de groaza rezultatului alegerii, care va fi fără îndoială zdrobitor pentru dânșii. Drept aceea ei nici nu știu ce să se facă de desperați.

Dacă n'au adversari cu cine să se bată, se bat ei între ei.

Erau la cafeneaua Hirschman Korda Andor, deputat dietal și faimos bătaș și Inger Soliman, odinioară vice-rege în Abesinia. Cel puțin așa îl batjocureau compatrioții săi. Destul că ambii se nimeriră eri după amiază la 3 ore în cafenea. Cândva amândoi erau adversari pentru câștigarea unui mandat. Râvna după acel mandat trebuie că a fost teribil de înfocată, căci își deveniră adevărați dușmani unul altuia. Și de atunci până acum dușmănia aceasta n'a pierit din inima lor.

Se mestecară în vorbă, dar dela o vreme izbucniră din ei patimile cu putere elementară. Korda, om rabiatic cum este, sări la contrarul său, și îi trase o palmă. Cel ofensat se repezi la Korda, acesta atunci scoase revolverul descărcându-l de două ori asupra lui Inger Soliman, dar fără să-l nimerească. Așa făcuse Korda Bandi nu de mult și la o petrecanie în Oradea-Mare. Când celebrul bărbat nu are prea mare nădejde în puterea brațelor, atunci scoate revolverul. Destul și bine că ambii patrioți binemeritați, se luară la luptă dreaptă, îmbrâncindu-se, scărmanându-se reciproc, până-ce căzu Sul-tanul.

Aceasta era o situație plăcută pentru Korda Bandi, căci acum tăbări asupra contrarului său și-l lovea cu bastonul, cu piciorul și la urmă îi sfârtică hainele faimosului aventurier african.

Scandalul numai la intervenția jandarmilor a încetat.

Romanul ziarului „Lupta.“

Părinți și fii

de

(29)

Ivan Turghenieff.

Seara era pentru plimbare, pentru jocuri, și pentru muzică. Doamna Odinoțoff, trecea în iatacul ei la zece și jumătate dădea porunca pentru mâne, apoi se culca. Traiul acesta ca pe strună, și puțin cam solemn, nu îi plăcea lui Bazaroff. Cărtea mereu, că toate merg pe tipic. Lacheii în livrea, slujbașii măreți îi jigneau simțemintele democratice. Zicea, că dacă vrei să fii consecvent, ar trebui să te pui și la masă a la moda engleză, în frac și cravată albă. Odată ceru să fie dumerit pentru Ana Sergheicovna care dădea voe ori și cui să spună oarzen păreriile sale. Il ascultă și pe el până în capăt și-i zise: „Din punctul de vedere al Diale observația e justă; ai dreptate să zici, că fac puțin pe boerul. Inșă la sate n'ai încotro, nu poți trăi fără rânduială; a i pieri de urât“. — Urmă înainte în chipul acesta, iar Bazaroff mormăia, dar chiar fiindcă astfel era, trecea ca gândul vremea, era drag la amândoi în casa asta.

Dar, decând au sosit se făcu în lăuntru lor o schimbare neobișnuită. Bazaroff pentru care d-na Odinoțoff avea vădită simpatie deși rar ajungeau la înțelegere, fu cuprins de un neastimpăr ne mai pomenit la el: se sufoca repede, vorbea în silă, părea adeseori busumflat, și n'avea stare și așezare, ca și când te miri ce, l-ar îmboldi, să se clătească de pe loc.

Iară Arcadis, care își da seamă cât se îndrăgostise de dna Odinoțoff, nu pregetă a trece în o liniștită melancolie. Aceasta însă nu-l oprea de loc a se ocupa mai mult de Catia, ba poate chiar aceasta îi dădea ghes întru câtva.

„Ea nu mult își face de mine! Păi, fie... Iată aci o ființă care nu mă respinge“, își zicea, și sufletul lui iară se desfăta de generositatea proprie, ce mai deunăzi dovedise față de tatăl-său. Catia se nădăia, că el cearcă mângăere în societatea ei, și nu-l lipsi de mulțumirea dulce, ce și-o dă prietenia sfiicioasă și încrezătoare totodată, ce se întări între ei. Ei nu scăpau nici o vorbă în fața dnei Odinoțoff. Pe Catia o supăra privirea ageră a soru-si, iar Arcadis, cum se cuvine unui drept amoroș, nu putea să dovedească nici cât de puțină atenție, la orice, în fața celei iubite. Dar nu se simțea în apele sale, decât lângă Catia. Era atât de smerit, de nu se credea vrednic a-i răpi vremea la dna Odinoțoff; îi sărea inima din loc dacă se afla singur cu ea; și nu mai știa ce să zică. Arcadis era prea tânăr pentru ea. Cu Catia, dimpotrivă, iară-i venea inima la loc. Se purta față cu ea cu răbdare, și nu zicea ba dacă ea încerca să-i împărtășească sentimentele pricinuite de muzică, citirea romanelor și poeziilor, și de alte verzi-uscate, fără să dea a înțelege, sau să spună verde că acestea verzi-uscate nici pentru el nu sunt chiar floare la ureche. Catia, de-alta îi dete pace să facă pe melancolicul. Arcadis se avea bine cu Catia, doamna Odinoțoff cu Bazaroff, și dacă se întruneau tustpatru, până una alta totdeauna o brodeau de cele două părechi după câteva minaturi se răzniră și fiecare își vedea de treaba sa, mai ales când se plimbau. Catia era îndrăgostită de natură, iar Arcadis asemenea, de și nu îndrăznea să o spună pe față. D-na Odinoțoff nu mult își făcea de ea, ca și Bazaroff. Prietenii fiind aproape neconțenit despărțiți, vechile lor legături începeau a se schimba. Bazaroff nu mai vorbea cu Arcadis despre doamna Odinoțoff și nici nu mai batjocureau „moravurile aristocratice“ ale ei. Nu o mai slăbea pe Catia din laude, îndemne numai pe Arcadis să potolească porniurile sentimentale, ce observase în firea ei. Dar laudele erau scurte, sfaturile-i cam seci. Povestea mult mai puțin cu Arcadis decât înainte... se chiar ferea de el... gândești că-i era rușine de el. Arcadis iute le băgase în seamă toate acestea, dar nu le spuse nimăruia.

Adevărata pricină a acestor schimbări era simțământul ce doamna Odinoțoff făcu se încolțească în inima lui Bazaroff, simțământ ce-l muncea cumplit de-și perdea mințile și pe care îl tănuia luându-l în bătea de joc și zimbând cinic, dacă cineva bătea cu vorba la năcazul seu. Lui Bazaroff îi plăcea foarte de femei, și știa să prețuiască frumseța lor, dar poreclea de năzăriri neiertate, de neghiobie, amorul în sens ideal, adecă *romantic* cum zicea el, și socotea faptele cavaleresti de tot un drac cu boalele și corciturile fizice. Nu odată se făcea mirat că Toggenburg și toți minnezăngerii de speța lui, n'au fost infundați în balamuc, cu toți trubadorii împreună. „De și-a căzut tronc o femeie — zicea el — umblă de-și ajunge ținta. Dacă ea zice ba, las'o în știrea Domnului, și vezi-ți de treabă în altă parte: destul de mare-i rotogolul pământului“. Doamna Odinoțoff îi era dragă, zvonurile ce se urzeau pe scoteala ei, firea fătășă, și independența caracterului ei, tragera de inimă ce i-o purta ea, toate par'că dinadins spre înbărbătarea lui erau lăsate. Înțelese îndată că nu o va scoate la cale cu ea, și totuși nu se simțea bărbat îndestul, spre marea lui mirare, ca să apuce într'alte parte. Cât ce se cugeta la ea, sângele îi svicnea de să-i plesnească vinele. Sângelui seu i-ar fi venit în pripă de hac, dar îl cuprinse încă oarece, ceva, ce nu și-ar fi ertat până-i lumea, de care pururea și-a bătut joc, și care-i frângea toată semeția. În conversațiile sale cu doamna Odinoțoff, schița cu mai aprigă înverșunare decând orișicând, nepăsarea sa disprețuitoare pentru tot soiul de

romantism, și rămânând singur, recunoștea cu o ciudă cătrănită, că romantismul l'a înșfăcat și pe el.

Lua codrii în cap, călca alergând, și rupea crângul în calea sa, boscorodea la blesteme asupra capului său și al ei. Sau, se tăvălea sub o căpiță de fân, și ținând închiși ochii cerbicos, se trudea să ațipească cu deasila dar se alege când izbutea. Li era destul să-și închipue că brațele acestea neprihănite se vor împleti de grumazul lui, că buzele acestea atât de mărețe vor răspunde sărutărilor sale, că ochii aceștea cumiți se vor opri cu gingășie... da zeu cu gingășie pe ai sei... și se simțea coprin de amețea, uita de sine pentru o clipă, până ce indignarea îl cutremură în toate mădularele. Numai ce se pomenea cu toate bătăranile astea de cugete efemeiate, ca și când diavolul l'ar ispiti. Adeseori i-se părea că și doamna Odinoțoff a trecut prin schimbare, că fața ei avea altă expresie, că poate... Dar atunci, bătea totdeauna cu piciorul în pământ, sau scrășnea dinții amenințându-se cu pumnii.

La dreptul vorbind, Bazaroff nu greșise de tot socoteală. Și el zgândărise gândurile doamnei Odinoțoff, o făcea să se cugete adeseori la el. Nu doar că i-ar fi fost urât fără de el, nici că l-ar fi așteptat ca pe spini, dor sosirea lui o înveselea fără veste, rămânea bucuros cu el, față în față, și îi plăcea să stea de vorbă cu el, chiar și când el îi făcea ciudă, sau lua îndeșert gustul ori deprinderile ei elegante. Parcă avea de gând a se studia însaș, și a-l încerca pe el.

Va urma

Economie.

Cronica agricolă. Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a dat publicității la sfârșitul săptămânei trecute un raport asupra situației agricole din Ungaria.

Din acest raport, alcătuit pe temeiul comunicărilor corespondenților economici ai Asociației însemnăm următoarele:

Arad. Avem încă tot secetă și călduri mari. Timpul e deci neprielnic în deosebi dezvoltării napilor de zahar și nutreț. În urma secetei pământul s'a uscat și e atât de tare, încât agromonii nu pot face arăturile trebuincioase.

E mare nevoie de o ploaie darnică.

Becicherecul-Mare. În urma secetei cucuruzele se coc prea din vreme. Legumele, cartofii și celelalte plante din grădini se dezvoltă încet și rău.

Debrețin. Avem călduri mari și secetă. — Cucuruzele în urma lipsei de ploaie se dezvoltă nefavorabil.

Panciova. Cucuruzul promite o recoltă de 10—12 măși metrice la jugărul catastral.

Ploaia din urmă a avut o înrăurire binefăcătoare asupra dezvoltării boabelor.

Sân-Miclăușul-Mare. Timpul din ultima săptămână a fost foarte schimbăcios. După răceală a urmat călduri mari. Agromonii fac ogoare și arături pentru semănăturile de toamnă. Cucuruzul promite o recoltă bună mijlocie.

Sătmăr. De câteva săptămâni avem călduri foarte mari, cari amenință cu peire cucuruzele, cele târzii sunt cu desăvârșire nimicite. Treerul continuă, rezultatele sunt slabe.

Timișoara. Eri a ploat, apoi timpul s'a schimbat în rece, a ținut însă numai jumătate zi, când a urmat din nou călduri foarte mari.

Verșet. Agromonii au isprăvit cu treerul.

În anul acesta puțini vor vinde grâne, dimpotrivă foarte mulți vor fi nevoiți a cumpăra. Starea cucuruzelor s'a îmbunătățit încâtva, cu toate acestea recolta va fi satisfăcătoare numai dacă va mai ploua în curând.

Producția mondială a aurului. Foile englezești ne dau date foarte interesante asupra producției aurului din întreaga lume.

Conform acestor date în anul 1906 s'au produs 19,372.887 uncii aur în valoare de 82,292.149 funți sterlingi, față de 18,290.567 uncii, în valoare de 77,649.600 funți sterlingi din anul 1905.

Bursa de efecte. Știrile mai favorabile, sosite din New-York au făcut impresie bună asupra bursei.

A contribuit mult la aceasta, că banca engleză n'a urcat discontul în săptămâna trecută.

La noi spre sfârșitul săptămânei ultime s'a constatat o ameliorare în tendență.

Cursurile valorilor internaționale, favorite de speculație s'au urcat.

Situația din piața de petrol încă s'a îmbunătățit în cursul săptămânei trecute, împrejurare ce a făcut impresie bună asupra speculației.

Fluctuațiunea în cursurile valorilor locale a fost mare.

În târgul efectiv la începutul săptămânei s'au făcut numeroase tranzacțiuni, spre sfârșit însă circulația a devenit mai restrânsă, iar cursurile au căzut în mod simțitor.

Astfel acțiunile „primei case pestane de păstrare“ s'au eftinit cu 500 coroane, iar ale fabricii „Ganz“ cu 100 cor.

Rentele s'au eftinit la începutul săptămânei, spre sfârșit însă s'au scumpit în tendență fermă.

Valutele s'au eftinit.

Consiliul superior al băncii noastre de emisiune va ținea Joi o ședință.

În cercurile bine informate dela bursă se afirmă, că consiliul băncii nu va urca discontul oficial.

La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	— 628.25
„ „ ung. a	— 731.50
„ băncii de escompt a.	— 467.—
„ soc. căilor ferate austro ung.	— 640.50
Renta ung. de aur 4 proc. vinde	— 109.75
„ „ coroane 4 „ „	— 92.25
„ austr. de aur 4 „ „	— 115.—
„ „ coroane 4 „ „	— 97.50
Scrisuri fonciare „Albina“	— 101.—
Napoleon d'or (20 franci aur)	— 19.10
mărci germane, aur — — —	— 23.56
Galbeni austriaci și ungurești	— 11.43
Bilete germane 100 mărci	— 117.67
„ franceze 100 franci	— 95.90
„ italiene 100 lire	— 95.87
„ române 100 lei	— 95.15
Ruble rusești de hârtie	— 2.53

În ultimele 24 ore circulația cerealelor în Budapesta a fost următoarea :

Prețurile cerealelor. În piețele din străinătate pretutindeni s'au urcat prețurile cerealelor în cursul săptămânei trecute.

În Germania grâul s'a scumpit cu o coroană și patruzeci fileri, iar secara cu 1 coroană 50 fileri, în Anglia grâul s'a scumpit cu 90 fileri, iar cucuruzul cu 40 fileri de m. m. (100 kgr.)

În Belgia și Țările de jos grâul s'a scumpit cu 50 fileri, iar în Franța, fiind recolta bună — nu mai cu 5 fileri de m. m. metrică.

În Argentina grâul s'a scumpit cu 60 fil., iar cucuruzul cu 40 fileri, în America de Nord, grâul cu 75 fileri, iar cucuruzul cu o coroană de m. m. (100 kgr.)

În Rusia, Serbia, Bulgaria și România deasemenea s'au urcat prețurile cerealelor iar ofertele s'au înmulțit.

Transportul cerealelor din România, Bulgaria și Serbia pe Dunăre în sus spre Austria și Germania în săptămâna trecută a atins aproape cifra de 100.000 m. m. Au trecut adevărat prin „Porțile de fer“ dela Orșova din România 34.887 m. m. grâu cu destinația Regensburg și 49.164 m. m. având destinația Passau, iar din Bulgaria 5156 m. m. grâu destinate pentru Passau.

Cucuruz s'a transportat din România 5032 m. m. la Passau, și tot din România 4500 m. m. grâu la Viena. Din Serbia s'au transportat 4438 m. m. grâu pe Dunăre în jos la portul din Sulina.

La noi în tot cursul săptămânei trecute, circulația cerealelor a fost foarte mărginită. Morile cumpără numai cantitățile necesare consumului zilnic. Săptămâna trecută au sosit în Budapesta 215.141 m. m. grâu,

s'au expedit în acelaș timp 65.957 m. m. metrică făină și 15.392 m. m. metrică tărațe.

Grâu s'a vândut în săptămâna trecută aproximativ 120.000 m. m. metrică, cu 10 fileri mai eftin, decât cu o săptămână înainte.

Săcara a fost căutată în tot cursul săptămânei și s'a scumpit cu 50 fileri de m. m. (100 kgr.)

Orzul și-a menținut prețul, ofertele sunt numeroase, în Ungaria de Nord recolta orzului a fost bună, producții oferă orz și cu prețuri scăzute.

Prețul ovăsului nu s'a schimbat, atât ofertele, cât și cerealele sunt minimale.

Cucuruzul s'a eftinit cu 20 fileri de m. m. (100 kgr.)

Prețurile cerealelor în orașele din provincie. Asociația regnicolară agricultorilor ungari a dat publicității prețurile cerealelor în orașele din provincie la sfârșitul săptămânei trecute. Din aceasta însemnăm următoarele : (Prețurile sunt socotite de m. m. în coroane și fileri).

m. m. metrică (= 100 kgr.)

	Grâu	Secară	Orz	Ovăz	Cucuruz
Arad	21.40	16.20	14.—	14.85	12.80
Aradul-Nou	21.30	16.10	14.—	14.20	12.70
Becicherecul-M.	20.40	16.—	13.60	15.—	13.20
Bichiș-Ciaba	21.60	15.—	13.80	14.40	12.40
Debrețin	21.80	16.—	13.—	15.80	14.40
Oradea-Mare	22.16	16.—	14.—	14.40	13.—
Panciova	20.20	—	13.—	15.—	13.—
Sân-Miclăuș.-M.	21.40	14.—	12.—	14.—	—
Sătmar	21.—	12.—	13.60	16	15.
Sibiu	22.—	16.—	13.50	15	14.
Timișoara	22.50	15.—	12.80	14.70	13.20

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. m. metrică, frumos .	23 cor. 70 fil.
„ „ „ „ mijlociu .	22 cor. 65 fil.
„ „ „ „ mai slab .	21 cor. 25 fil.
Secară, m. m. dela	18 cor. 20 fil. 18.70
Orz, „ „ „	14 cor. 90 fil. — 15.30
Cucuruz nou, „ „ „	13 cor. 40 fil. — 13.60
Ovăz, „ „ „	16 cor. 15 fil. — 16.80
Rapiță, „ „ „	35 cor. 20 fil. — 35.80

II.

Produse.

— Prețurile sunt socotite după 100 kilogr. și în bani gata. —

Unsoare de porc, dela	154 cor. — 155 cor.
Slănină,	„ 132 cor. — 140 cor.
Cartofi,	„ — cor. — fil. — —
Spirit,	„ 56.— cor. — 57.—

III.

Târgul de porci Kőbanya (Steinbruch)

(Prima calitate ungară).

Bătrâni	— — — fileri kilogramu
Tineri	137—138 fileri kilogramu

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

Tipografia «Pop. Rom.» Budapesta, István-ut 11.

Caut un

candidat de avocat

cu praxă buuă, care

se știe lucra independent.

Pentru condiții a se adresa la subscrisul.

Dr. Octavian Vasu,

adv. Făgăraș.

Convocare !

Subscriitorii de acțiuni ai înființându-lui institut de credit și economii „Minnerva“ societate pe acții din Beclean, sunt convocați la

adunarea generală constituantă

pe ziua de 11 Septembrie 1907 la orele 2 după amiază, la locuința d-lui Dr. Octavian Pavelea adv. în Beclean.

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării, alegerea unui președinte, notar; și 3 verificatori ai protocolului; constatarea capacității de a putea aduce concluze.

2. Constatarea asigurării capitalului social prin subscrierile și plătirile de lipsă.

3. Hotărârea asupra înființării sau neînființării societății.

4. Satorirea statutelor societății.

5. Comunicarea constituirii direcțiunii din partea fondatorilor în virtutea dreptului susținut pe baza §-lui 183 din legea comercială eventual alegerea comitetului de supraveghere pe un an.

6. Hotărârea asupra eliberării fondatorilor de răspunderea hotărâtă în §-ul 152. al legii comerciale.

Inchiderea adunării.

Beclean, la 14 August 1907.

1—3

Membrii fondatori.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de practicant

în serviciul de contabilitate, la institutul de credit și economii „Câmpiana“ soc. pe acții în Mociu (Mócs) cu termen până la 15 Sept. 1907.

Salar începător Cor. 800.

Numirea definitivă se va avea, după un an de practică.

Cunoscătorii de limba română, maghiară și germană au preferință, asemenea și cei cari au făcut deja practica la institute similare.

Mociu, la 24 Aug. 1907.

1—3

Direcțiunea.

„Grănițerul“

Institut de credit și econ. ca societate pe acțiuni în Dobra. Capit. soc. C 250.000. Fond de rezervă C 60.000.

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 6% interese. Depuneri până la 1000 cor. să pot ridica și să plătesc fără abdicere.

Acordă tot soiul de împrumuturi. Cumpără și vinde realități.

Cu 1 Octombrie 1907. deschide în piața Dobrei un magazin mare pentru produse, deci cumpără și vinde bucate și alte produse cu prețurile cele mai culante atât în mare cât și în detail.

DIRECȚIUNEA.